

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಡಾ. ರವಿಕುಮಾರ ಎಸ್

ಸಂಶೋಧನಾ ಸಹಾಯಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

‘ನಾವೇ ಮೊದಲೇಗರು, ನಾವೇ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು’ ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯದೊಂದಿಗೆ, ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತವು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ರೂಢಿ-ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ, ಕಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮೈಗೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನೂರಾರು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 705 ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇವರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ 104,281,034 ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ 8.6 ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 75 ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ‘ಪ್ರಾಚೀನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು’ (ಕಡಿಟುಣುತಜಿ ವಿಡಿಭಜಿ) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಜೇನುಕುರುಬರು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿದ್ದು, 2011ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಇವರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 42,48,987 ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ.6.8 ರಷ್ಟಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯದ ಆವೃತ್ತವಾದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೀದರ್, ಕೋಲಾರ, ರಾಯಚೂರು, ತುಮಕೂರು, ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೊಡಗು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮೊದಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 50 ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ 50 ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬ ಮತ್ತು ಕೊರಗರು ‘ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟು-Primitive Tribes’ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಿವಿಟಿಜಿ) ಎಂದು

Please cite this article as: ರವಿಕುಮಾರ ಎಸ್. (2024). ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 5(5). ಪು.ಸಂ. 71-76

ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಜೇನುಕುರುಬರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲೂಕಾಗಿದ್ದು, ಈ ತಾಲೂಕನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಪುನ್ನಾಟರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ಪಲ್ಲವರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. 16 ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ನವಿಲನಾಡು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಕಬಿನಿ ಬಳಿ ಇರುವ 'ಕಿತ್ತೂರು' ಪುನ್ನಾಟ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದು, ಈ ನಾಡನ್ನು 'ನುಗುನಾಡು' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ನಂತರ ಇದನ್ನು 'ಹೆಗ್ಗಡದೇವ' ಎಂಬ ಪಾಳೆಯಗಾರನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದನು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಾಲೂಕಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಸೋಲಿಗ, ಯರವ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿವೆ. ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಮತ್ತು ವಿಭಜಿತ ಸರಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೇರಿ ಜೇನುಕುರುಬರು ಒಟ್ಟು 80 ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 16,760 ರಷ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ

- ಜೇನುಕುರುಬರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- ಜೇನುಕುರುಬರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪವು ವಿಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಇವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿವಾಹಪದ್ಧತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜೇನುಕುರುಬರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬ, ಕಾಡುಕುರುಬ, ಸೋಲಿಗ, ಯರವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬ 6 ಹಾಡಿಗಳಿಂದ (ಭೀಮನಹಳ್ಳಿ ಹಾಡಿ, ಅಣ್ಣೂರು ಹಾಡಿ, ಪೆಂಜಳ್ಳಿ ಹಾಡಿ, ಮಾಳದಹಾಡಿ, ಮಾನಿಮೂಲ ಹಾಡಿ ಮತ್ತು ಮೂಲೆಹಾಡಿ) ಸರಳ ವಿಭಜಿತ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಹಾಡಿಯಿಂದ 60 ಪ್ರತಿವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಶನ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಅನುಸೂಚಿ, ಮತ್ತು ಅವಲೋಕನ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೇನುಕುರುಬರ ಉಗಮ

ಜೇನುಕುರುಬರ 'ಕುರು' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಕುರುಬ ಎಂಬ ಪದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದಂತಿದೆ. ತಮಿಳಿನ ಕೊ(ko) ಅಥವಾ ಕು(ku) ಎಂಬ ಪದದ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪವೇ 'ಕುರು' ಕುರು ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದರ್ಥ. ಕಾಲನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿಯ ಹಲವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಜೇನಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಿದರಾದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ 'ಜೇನುಕುರುಬ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಕೇರಳದ ಉತ್ತರ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೇನು ಕುರುಬರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಟ್ಟುನಾಯಕನ್ (Kattu nayakan), ಶೋಲನಾಯಕನ್ (Sholanayakan), ತೀನ್‌ಕುರುಮನ್ (Teen kuruman), ಕುರುಮನ್ (Kuruman) ಮತ್ತು ಜೇನು ಕೋಯಶೋಲ (Jenu koyyashola) ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೇನುಕುರುಬರ ಬಗ್ಗೆ ಪಿ.ಕೆ.ಮಿಶ್ರ (1975) ಅವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಕಾಡುಕುರುಬರಾದ ಜೇನು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಪಲ್ಲವರ ಸಂತತಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ.7ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠ ಚಕ್ರಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಚೋಳರು ಮತ್ತು ಚಾಲುಕ್ಯರು ಪಲ್ಲವರನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ಸೋಲಿಸಿದರು. ಆಗ ಅನೇಕರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು, ಉಳಿದವರು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳಿಗೆ ಹೊರಟರು, ಹೀಗೆ ಕಾಡು, ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಅವರ ಸಂತತಿಯು ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿದರು. ಇವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕುರುಬರು ಉತ್ತರದ ಮಲಬಾರ್, 'ಕುರುಬರನಾಡು' ಎಂಬ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಕುರುಮಬ್ಬಾಸ (ಕುರುಬಬ್ಬಾಸ) ಎಂಬುದಾಗಿ 1891ರ ಮದ್ರಾಸ್ ಜನಗಣತಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುರುಬ ಅಥವಾ ಕುರುಬರು ಆಧುನಿಕ ಕುರುಬ ಅಥವಾ ಪಲ್ಲವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಕುರುಹಾಗಿ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವಾಲೋಕನ

Misra P K (1975) "Jenukuruba" Bulletin of Anthropological Survey of India ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಂಡು ಜೇನುಕುರುಬರ ವಾಸ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

Misra (1970) Economic Development among Jenukuruba tribe “ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಎನ್ ಬೇಗೂರು ಗ್ರಾಮದ ಜೇನುಕುರುಬರ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಬಡತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜೇನುಕುರುಬರ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ

ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಇವರು ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು, ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಗೆಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಿನಗೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನಿದ್ದು, ಇವರು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೇನುಕುರುಬರು ಹಾರುವ ಒಂದು ಜೇನು ಹುಳುವಿನಿಂದ ಅದರ ಗೂಡನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಚತುರರು. ಜೇನು ಅಳಿಯುವಾಗ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜೇನು ನೋಣಗಳು ಮತ್ತೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೇನುಗಳು ಕಾಡಿನ “ಬರೆ” ಎಂಬ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೇನುಗೂಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೇನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜೇನುಕುರುಬರು ಜೇನು ಅಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಜೇನು ಅಳಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಜೇನನ್ನು ಕಸಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಜೇನು ಅಳಿದಿರುವ ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಲೆಯೆಂದರೆ 25 ಲೀಟರ್ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಒಂದೇ ಜೇನುಗೂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇವರು ಜೇನು ತುಪ್ಪ ಮಾರಟದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು “ಜೇನುಕುರುಬ” ಎಂಬ ಹೆಸರೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನ್ನು ಜೇನಿನ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ಹಾರಿಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನುಕಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು. ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ರುಚಿಯುಳ್ಳ ಜೇನುಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಜೇನನ್ನು ಅಲಿದು ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೇನು ಅಳಿಯುವುದು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಜೇನುಹುಳುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಅರಿವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಜೇನುತುಪ್ಪವು ವರ್ಷದ ಜೂನ್, ಜುಲೈ, ಹಾಗೂ ನವಂಬರ್ ಹಾಗೂ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸುಮಾರು ಎಂಟರಿಂದ ಹತ್ತು ಲೀಟರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಜೇನಿನಮೇಣವನ್ನು ‘ಗಿರಿಜನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ’ಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಡಿ, ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳದಿಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದರ

ಜೊತೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ರೈತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳಾಗಿ ಅವರ ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕಸುಬುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡ್, ವಾಚರ್, ಮಾವುತ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರು ತೀವ್ರ ಬಡತನದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದು, ದಿನಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 300 ರಿಂದ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಇದು ಇವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲಿತಗಳು

- ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಶೇ.60 ಜನರು ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಹತ್ತಿ, ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- ಶೇ.70ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೇರಳದ ರೈತರಿಗೆ ಶುಂಠಿ ಬೆಳೆಯಲು ವಾರಕ್ಕೆ ಬೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- ಜೇನುಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಶೇ.80ರಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಎತ್ತು, ನೇಗಿಲು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಬೇರೆಯವರ ಕೂಲಿ ಏರುಗಳು ಮತ್ತು ವಾರಕ್ಕೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಜಮೀನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- ಶೇ.40ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳೇ ದೊರೆಕಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಜನರು ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಗಂಡಸರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 300 ರಿಂದ 400 ರೂಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ 100 ರಿಂದ 200 ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಉಳಿದ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಶೇ.80ರಷ್ಟು ಜನರು ಅರಣ್ಯ ಕಿರುಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಸಲಹೆಗಳು

- ಸರ್ಕಾರ ಭೂ ರಹಿತ ಜೇನುಕುರುಬರಿಗೆ ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ನೀಡಬೇಕು
- ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ಉಚಿತ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಅರಣ್ಯ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.
- ಅರಣ್ಯ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಆದಿವಾಸಿ ಉಸಿರು (2014). ಕರ್ನಾಟಕ ಆದಿವಾಸಿ ರಕ್ಷಣಾ ಪರಿಷತ್ (ರಿ). ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಬಸವರಾಜು, ಎಂ.ಎಂ. (1975). ಜೇನುಕುರುಬ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ವರದಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- ಗಿರಿಗೌಡ, ಎನ್. (2011). ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಗ್ರಾಸೆಟಿಯರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ. ಪರಿಶೀ ಮುದ್ರಾಣಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ. (1979). ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- ಮಹದೇವಯ್ಯ. (2007). ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- Misra, P.K. (1975). *Jenukuruba*. Bulletin of the Anthropological Survey of India, Vol-XVIII, Calcutta.
- Singh K S. (1994). *The Scheduled Tribes*. Anthropological Survey of India Oxford University Press.